

MODERN İKTİSAT BİLİMİNİN KURUCULARI

Modern iktisat biliminin önemli kurucularından olan,
Ludwig Von Mises

(Viyana Üniversitesi, Avusturya)

"Sosyalizm; Ekonomik ve Sosyolojik Bir Analiz ve Para ve Kredi Teorisi" gibi çalışmalarıyla iktisat biliminin unutulmazları arasında yer almıştır.

LUDWIG VON MISES (1881-1973)

Yaşam Öyküsü: Avusturyalı eski ekonomist, filozof, tarihçi ve yazar olan Mises; Yahudi bir ailenin çocuğu olarak 29 Eylül 1881'de Galicia'nın Lemberg şehrinde, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nda (şimdi Ukrayna sınırları içindedir) doğmuştur. Babası bir demiryolu mühendisi olan Mises'in annesi Avusturya Parlamentosunda Liberal Parti vekili olan Joachim Landau'nun yeğenidir. 1973'te 92 yaşında New York'ta hayata veda etmiştir.

Eğitim-Kariyer: Viyana Üniversitesi'nde hukuk ve idari bilimler eğitimi alan Mises, 1903 yılında Carl Menger'in "Ekonominin Prensipleri" kitabını okuması üzerine temel ilgi alanının ekonomi olarak belirlemiştir. 1906 yılında doktora derecesini hukuk ve ekonomi üzerine yaptığı çalışmalar ile Viyana Üniversitesi'nden almıştır. Bir süre finansal yönetici olarak kamuda çalışmaya başlamış, sonrasındaysa bürokrasinin işleyişinden rahatsızlık duyarak kamudan ayrılmış, bir hukuk firmasında çalışmaya başlamıştır. Bu sırada Avusturya İktisat Okulu'nda ekonomi dersleri vermeye başlamış, böylelikle Carl Menger'in temelini attığı Avusturya Okulu'nun Eugen von Böhm-Bawerk geleneğinden ikinci kuşağını Hans Mayer ve Joseph Alois Schumpeter ile birlikte oluşturmıştır. Daha sonra 25 yıl çalışacağı Viyana Ticaret Odası'nda işe başlamış, 1934-1940 döneminde Nazilerden kaçmak için Viyana'dan ayrılarak Cenova Üniversitesi'nde ders vermeye başlamış ancak baskıların artmasıyla 1940'ta ABD'ye göç etmiştir. 1945'te New York Üniversitesi'nde konuk öğretim görevlisi olmuş ve 1969'a kadar burada çalışmalarına devam etmiştir. Bu dönemde verdiği seminerlerle Murray Rothbard, Hans Sennholz, George Reisman, Ralph Raico, Leonard Liggio ve Israel Kirzner gibi liberteryen aydınların yetişmesine katkıda bulunmuştur.

Hobileri: Mises'in okumayı çok sevdiği bilinmektedir.

İktisat Bilimine Katkıları: Modern liberteryenizm hareketine büyük etkisi olan Mises, Avusturya Okulu'nun iktisadi düşüncesinin lideri olarak kabul edilmiştir. Mises'in iktisat bilimine katkıları "paranın miktar teorisi, ticaret döngüsü, para teorisinin iktisadi teoriyle olan entegrasyonu ve sosyalizmin ekonomik hesaplama sorununu çözemeyeceği için mutlak suretle başarısız olacağı üzerine sunduğu kanıtlar " olarak sıralanabilir. Ayrıca Mises kendisinin "praxeology" olarak adlandırdığı, ekonominin insan davranış biliminin bir parçası olduğu gerçeğini ilk fark eden bilim adamıdır. Eserleri arasında; "Para ve Kredi Teorisi, Sosyalizm; Ekonomik ve Sosyolojik Bir Analiz, Liberalizm veya Özgür ve Müreffeh Ulus, Müdahaleciliğin Eleştirisi, Bürokrasi, İnsan Faaliyetleri: Ekonomi Üzerine Bir Bilimsel İnceleme, Anti-Kapitalist Zihniyet , Avusturya İktisat Okulunun Tarihsel Süreci" sayılabilir. Avusturya İktisat Okulunun Tarihsel Süreci adlı eserinde, Avusturya ekonomi teorisinin gelişimini gözden geçirmiştir. Eser, Avusturya İktisat Okulunun öncülerinin özellikle Menger ve Böhm-Bawerk'in kısa biyografilerini içerir. Mises; sübjektif ekonominin tümdengelimcilikle nasıl yükselişe geçtiğini ve Avusturya İktisat Okulu'nun önemini anlatmıştır. Mises'in ölümünü izleyen sene içinde, 1974'te, en büyük takipçilerinden olan Friedrich August Von Hayek Nobel ekonomi ödülünü kazanmıştır. 'Her kim yaşamayı ölüme, mutluluğu çile çekmeye, huzuru ızdıraplara tercih etmekte ise üretim araçlarındaki özel mülkiyeti hiç tavizsiz savunmalıdır' şeklindeki ifadesi iktisat bilminde özel mülkiyet kavramı için önem taşımaktadır.